

Rafsanjani s'aprofita del terratrèmol

Un any després de la mort de Ruholà Khomeini, Iran sembla caminar cap a la reconciliació amb Occident. El brutal terratrèmol que devastà el 21 de juny les fèrtils províncies de Zandjan i Gilan, causant la mort de prop de 40.000 persones, ha estat providencial per al sector menys dogmàtic de la teocràcia iraniana, representat pel president de la república islàmica, Hachemi Rafsanjani.

La lluita per permetre l'entrada de l'ajuda internacional ha estat aferrissada. Els radicals, que s'expressen amb el diari *Jomuri Eslami*, acusaren els Estats Units de ser el causant del seisme. Mentretrant, el diari en anglès *Teheran Times*, proper a Rafsanjani, demanà material i professionals per a les tasques de socors. A la tradicional pregària dels divendres a Teheran, l'ayatollah Mussavi Ardebili repetia: "Cal no fiar-se dels estrangers", que havien arribat des d'Europa, Estats Units i els països àrabs per ajudar els equips de rescat iranians. Rafsanjani, visitant la zona del terratrèmol, desautoritzava Ardebili en parlar de la necessitat dels estrangers.

L'arribada d'ajuda internacional dels països considerats "satànics" fins fa poc per la propaganda oficial iraniana, com Estats Units, Iraq i Aràbia Saudita, confirma la consolidació dels reformistes. Segons alguns analistes, Rafsanjani ha arribat a una aliança amb el fill de Khomeini, Ahmed, i el *guia espiritual* de la revolució, Ali Khamenei, per apartar els radicals, encapçalats per l'ex-ministre de l'Interior, Ali Akbar Motashemi. Amb aquest pacte, Rafsanjani s'assegura la col·laboració en el seu projecte polític dels defensors de la puresa de la revolució.

Rafsanjani sembla que va sortejant hàbilment els atacs dels conservadors, com ja ho féu quan va convèncer Khomeini, el juliol de 1988, de la necessitat d'ac-

ceptar l'alto el foc de les Nacions Unides en la llarga guerra amb Iraq. Ara es tracta de canviar la negativa imatge del país, pas indispensable per a aconseguir les inversions estrangeres necessàries per a la reconstrucció. També cal normalitzar les relacions amb Washington i Londres, malgrat que persisteixen diferències a causa dels ostatges nord-americans al Líban i la condemna a mort (*fatwa*) contra l'escriptor Salman Rushdie. L'alliberament fa dos mesos de tres ostatges nord-

americans i l'arribada d'ajuda d'urgència dels Estats Units a Iran presagien una millora de les relacions entre Teheran i Washington.

És simptomàtic que Iran hagi deixat pas, en la llista de països perillosos com EUA, a Iraq. Sadam Hussein, el president iraquí, fou titllat recentment en la portada d'*US News World and Report*, revista ben vista pel departament d'Estat, com "l'home més perillós del món". Un qualificatiu bastant dur per a qui havia estat protegit per Washington durant els vuit anys de guerra, quan ja eren conegudes les habilitats de Hussein a gasejar kurds o afusellar opositors.

Afeblit ideològicament després de la fi de la guerra i la mort de Khomeini, Iran ja no representa cap perill, segons els països àrabs del golf Pèrsic. Només hi ha problemes amb Kuwait, per uns terroristes pro-iranians empresonats a l'emirat, i Riad, pel nombre de pelegrins iranians que poden anar a la Meca. El rei Fadh, sempre atent al flanc nord del golf Pèrsic, desitjaria millorar les relacions amb Iran per buscar un equilibri amb un Iraq que no renuncia al militarisme.

Les tasques domèstiques tampoc no semblen fàcils. L'atur, la inflació i els privilegis de l'emergent burocràcia són els mals a combatre, quan s'han perdut moltes esperances depositades pels *desheretats* en la revolució islàmica. Modernitzar el país sense irritar els radicals és el gran repte de Rafsanjani.

Antoni Castel